

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/219/194/95

SPOŁECZNE NADZIEJE ZWIĄZANE Z PREZYDENTURĄ ALEKSANDRA KWAŚNIEWSKIEGO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ '95

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

U progu kadencji prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego Polska stoi przed koniecznością dalszych reform, szczególnie w kontekście naszych starań o przyjęcie do struktur zachodnich. Poprawy wymaga także sytuacja wielu grup społecznych, które nie odnalazły się w zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej. W kampanii wyborczej Aleksandra Kwaśniewskiego padło wiele obietnic dotyczących nie tylko naszej polityki zagranicznej, ale także spraw związanych z życiem obywateli i kontynuacją różnych reform.

Společne oczekiwania wobec nowo wybranego prezydenta oraz przewidywania co do jego wpływu na rozwiązanie problemów Polski i różnych grup jej mieszkańców były przedmiotem sondażu przeprowadzonego pod koniec listopada '95¹.

Czym powinien zająć się nowo wybrany prezydent?

Nowo wybrany prezydent powinien zająć się przede wszystkim problemami związanymi z szeroko rozumianą poprawą warunków bytu społeczeństwa lub różnych jego grup (60%)². Na drugim miejscu wymieniano zagadnienia gospodarcze kraju (37%).

¹ Badanie "Omnibus" przeprowadzono w dniach 24-29 listopada '95 na reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski (N=1175).

² Ankietowani odpowiadali na pytanie otwarte: *Czym, Pana(i) zdaniem, powinien się przede wszystkim zająć nowo wybrany prezydent Aleksander Kwaśniewski?*

Z problemów szczegółowych ankietowani wymieniali najczęściej:

- bezrobocie - **34%**,
- zapewnienie zgody, stabilizacji, pojednania narodowego - **13%**,
- poprawę warunków materialnych "zwykłych" ludzi - **12%**,
- zapewnienie perspektyw, startu życiowego młodzieży - **10%**,
- walkę z przestępczością - **7%**.

Konieczność poprawy warunków bytowych społeczeństwa najczęściej wskazywali bezrobotni (77%), osoby, których dochód *per capita* nie przekracza miesięcznie 199 złotych (73%) oraz badani źle oceniający sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego (70%), natomiast najrzadziej - przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (33%).

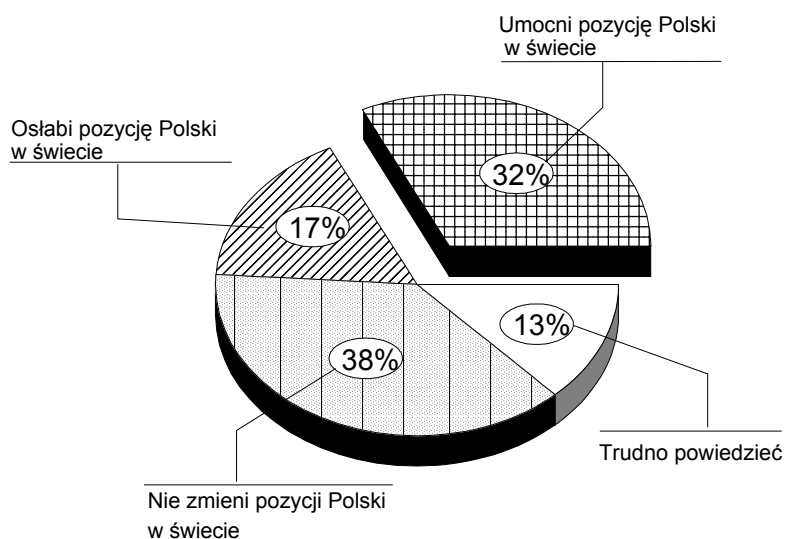
Przytoczone dane wskazują, że spełnienie zgłaszanych postulatów w niewielkim stopniu zależy bezpośrednio od prezydenta, w dużym zaś - od dalszych reform gospodarki i innych dziedzin życia w naszym kraju.

Pozycja międzynarodowa Polski po wyborach

Niespełna jedna dziesiąta badanych uważa, że prezydent Aleksander Kwaśniewski powinien zająć się przede wszystkim problemami związanymi z polityką zagraniczną, w tym głównie koniecznością działań w kierunku integracji Polski z Unią Europejską i wstąpienia do NATO (6%). Analizy pokazują, że są to sprawy szczególnie istotne dla osób młodszych i lepiej wykształconych.

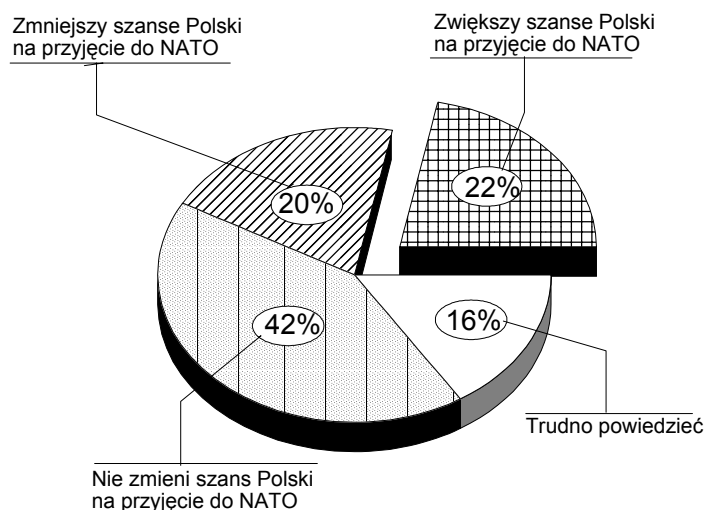
Prawie dwie piąte badanych sądzi, że wyniki wyborów prezydenckich nie wpłyną na **pozycję Polski w świecie**. Niemal jedna trzecia wyraża przekonanie, że wybór Aleksandra Kwaśniewskiego na najwyższy urząd w państwie wpłynie pozytywnie na międzynarodową pozycję naszego kraju. Natomiast osłabienia miejsca Polski w świecie obawia się niespełna jedna piąta ankietowanych.

RYS. 1 JAK, PANA(I) ZDANIEM, WYBÓR ALEKSANDRA KWAŚNIEWSKIEGO NA PREZYDENTA WPŁYNIE NA POZYCJĘ POLSKI W ŚWIECIE?

Interesowało nas, czy w opinii respondentów wybór Aleksandra Kwaśniewskiego na prezydenta zwiększy nasze szanse w staraniach o przyjęcie do struktur zachodnich, przede wszystkim do Unii Europejskiej i NATO. Największa grupa twierdzi, że wynik wyborów nie zmieni szans Polski na **przyjęcie do Sojuszu Północnoatlantyckiego**. Jedna piąta respondentów obawia się jednak, że je zmniejszy, natomiast zbliżona liczebnie grupa jest odmiennego zdania.

RYS. 2. JAK, PANA(I) ZDANIEM, WYBÓR ALEKSANDRA KWAŚNIEWSKIEGO NA PREZYDENTA WPŁYNIE NA PRZYJĘCIE POLSKI DO NATO?

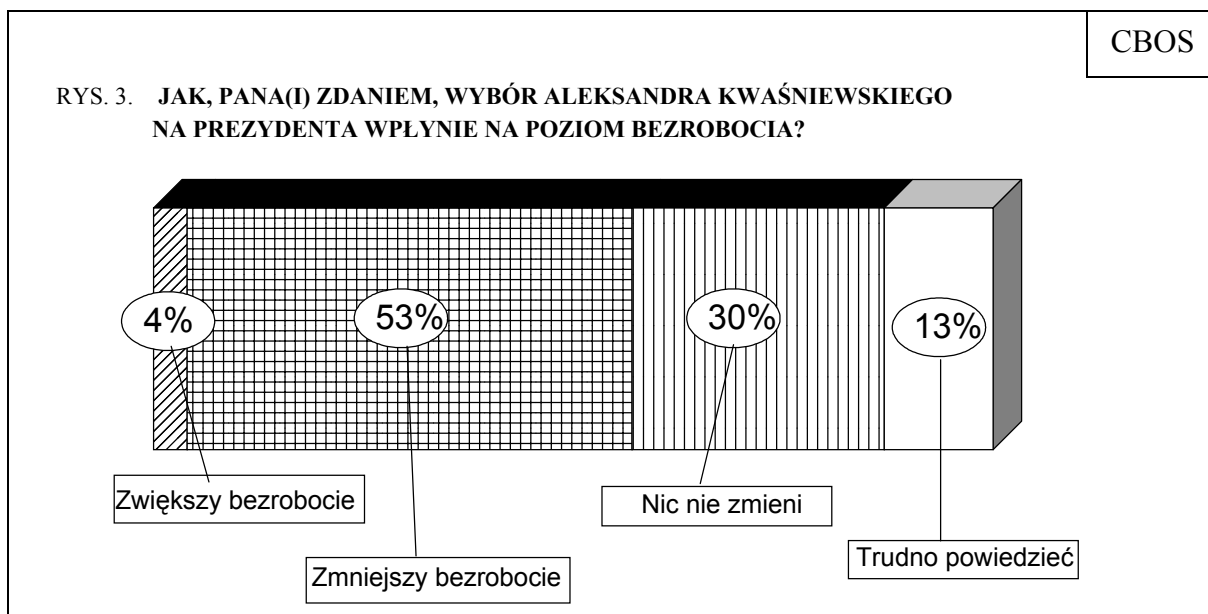
Opinie respondentów o tym, czy wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wywrze wpływ na pozycję międzynarodową Polski, wiążą się z reprezentowaną przez nich orientacją polityczną. Nadzieje na wzrost pozycji naszego kraju w świecie najczęściej wyrażają badani deklarujący lewicowe poglądy polityczne (62%)³, zamierzający w następnych wyborach parlamentarnych oddać głos na SLD (64%) lub PSL (51%) oraz ci, którzy w II turze wyborów głosowali na Aleksandra Kwaśniewskiego (56%). Natomiast przeciwne opinie najczęściej wyrażają osoby identyfikujące się z prawicą (35%), potencjalne elektoraty KPN (53%), NSZZ "Solidarność" (40%) i BBWR (39%), a także wyborcy Lecha Wałęsy (34%).

Po wygraniu wyborów przez Aleksandra Kwaśniewskiego przyspieszenia wejścia Polski do NATO spodziewają się najczęściej badani reprezentujący lewą stronę sceny politycznej (40%), zamierzający poprzeć w następnych wyborach parlamentarnych SLD (45%) oraz elektorat Aleksandra Kwaśniewskiego (38%). Opóźnienia tego procesu obawiają się natomiast najczęściej osoby deklarujące prawicowe poglądy polityczne (42%), potencjalni wyborcy NSZZ "Solidarność" (54%), BBWR (49%) i KPN (41%) oraz badani, którzy w II turze wyborów oddali głos na Lecha Wałęsę (41%).

Sprawy wewnętrzne Polski

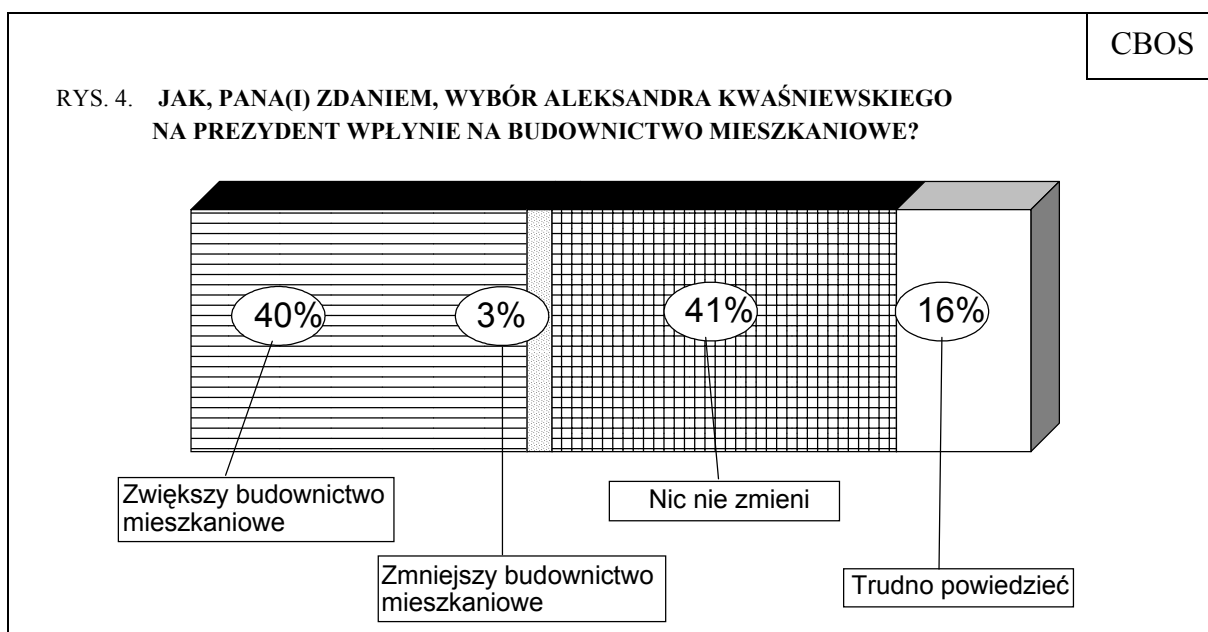
Warto przypomnieć, że w opinii ankietowanych zmniejszenie bezrobocia jest najważniejszym zadaniem, przed jakim stoi nowo wybrany prezydent. Ponad połowa respondentów jest przekonana, że wybór Aleksandra Kwaśniewskiego na prezydenta spowoduje zmniejszenie się **bezrobocia** w Polsce. Znikomy odsetek ma odmienne zdanie.

³ Por. tabele aneksowe.

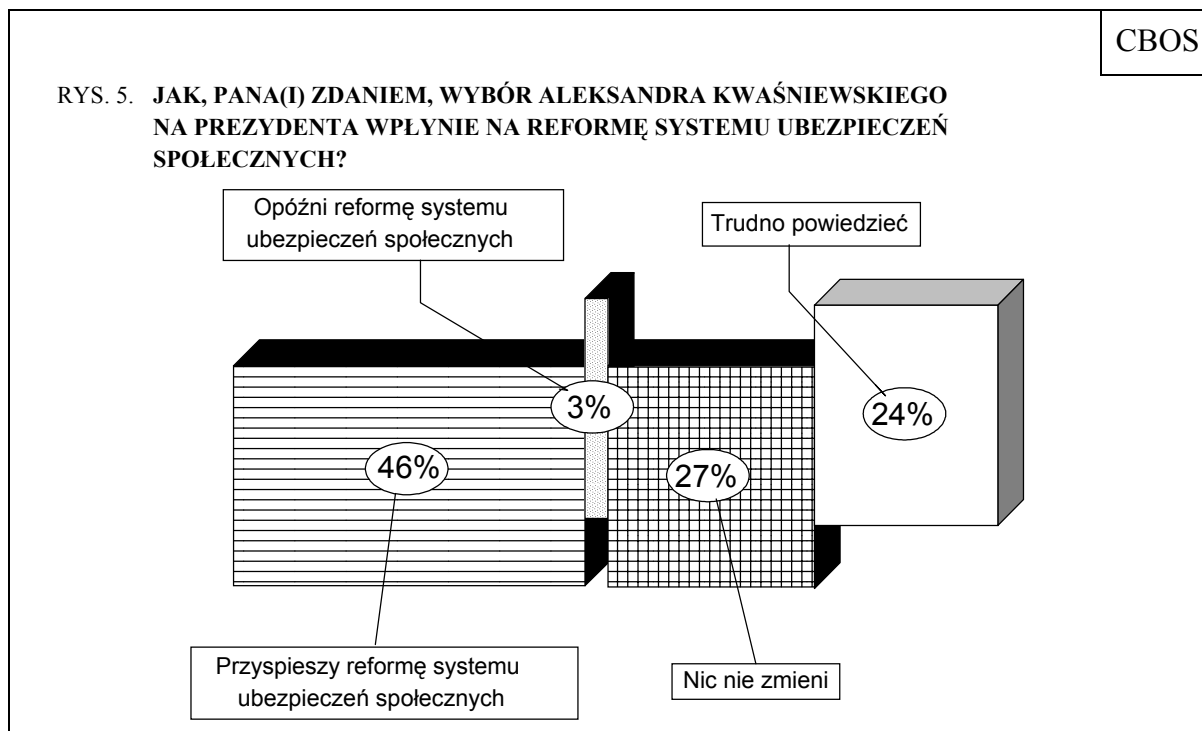
Na zmniejszenie bezrobocia liczą przede wszystkim osoby identyfikujące się z lewicą (75%), robotnicy niewykwalifikowani (68%), uczniowie i studenci (63%) oraz badani do 24 roku życia (61%). Opinie te są bardzo częste wśród elektoratu Aleksandra Kwaśniewskiego (73%) oraz potencjalnych wyborców SLD (80%), PSL (69%) oraz UP (56%).

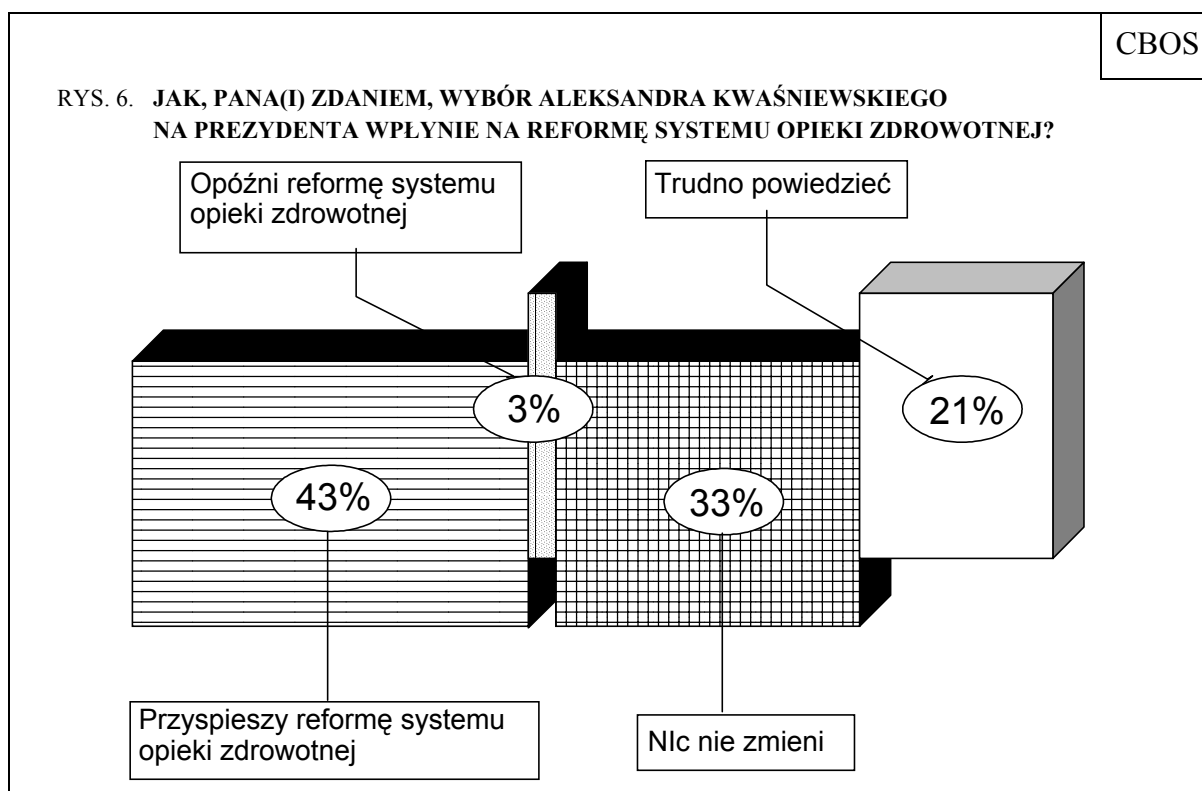
Nieco mniejsze oczekiwania społeczne, choć także dosyć wygórowane, wiążą się z **budownictwem mieszkaniowym**. Dwie piąte badanych spodziewa się jego zwiększenia, tyle samo osób uważa jednak, że nic się w tej kwestii nie zmieni.

O tym, że wybór Aleksandra Kwaśniewskiego na prezydenta spowoduje rozwój budownictwa mieszkaniowego, przekonane są najczęściej osoby deklarujące lewicowe poglądy polityczne (60%), pracownicy fizyczno-umysłowi (52%) oraz robotnicy niewykwalifikowani (51%). Opinię tę podziela elektorat Aleksandra Kwaśniewskiego (63%) oraz badani, którzy w najbliższych wyborach do Sejmu i Senatu głosowaliby na SLD (65%), PSL (61%) lub UP (54%).

Wybór Aleksandra Kwaśniewskiego na prezydenta RP spowoduje, zdaniem ponad dwóch piątych badanych, przyspieszenie **reformy systemu ubezpieczeń społecznych** i **reformę systemu opieki zdrowotnej**. Warto jednak dodać, że znaczny odsetek respondentów uważa, że prezydentura Aleksandra Kwaśniewskiego nie wpłynie na reformy w tych dziedzinach (odpowiednio 27% i 33%).

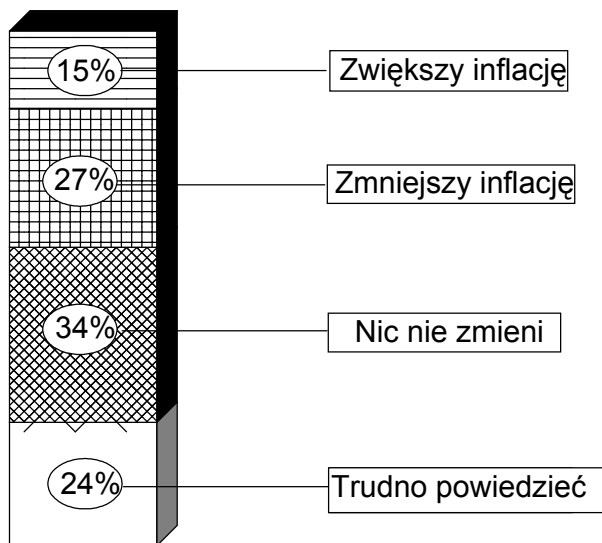

Przyspieszenia reformy systemu ubezpieczeń społecznych i systemu opieki zdrowotnej w następstwie elekcji Aleksandra Kwaśniewskiego oczekują przede wszystkim ankietowani deklarujący lewicowe poglądy polityczne (odpowiednio: 66% i 63%), respondenci, którzy 19 listopada głosowali na lidera SdRP (65% i 61%) oraz potencjalni wyborcy SLD (77% i 69%) i PSL (61% i 53%).

Ponad jedna trzecia respondentów jest zdania, że elekcja Aleksandra Kwaśniewskiego nie wpłynie na **poziom inflacji, tempo prywatyzacji gospodarki i powszechnego uwłaszczenia obywateli**. Nieco ponad jedna dziesiąta ankietowanych obawia się jednak w tych dziedzinach negatywnych skutków prezydentury Kwaśniewskiego, być może ze względu na jego lewicowy rodowód polityczny. Natomiast ponad jedna czwarta badanych oczekuje zmniejszenia inflacji i przyspieszenia prywatyzacji, a prawie jedna piąta respondentów - przyspieszenia powszechnego uwłaszczenia.

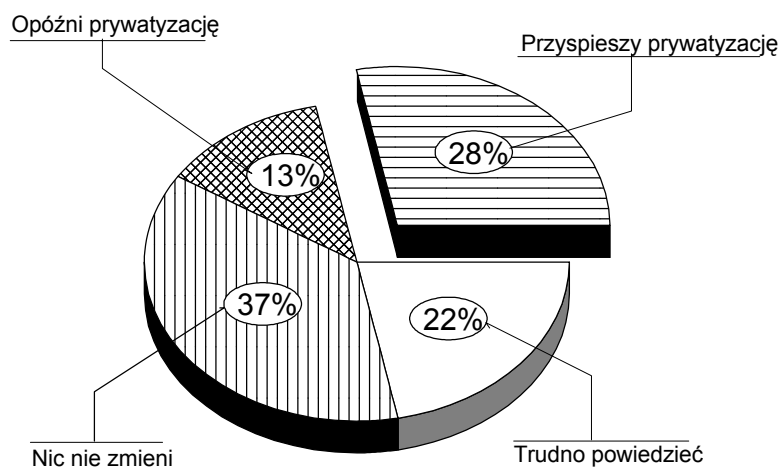
CBOS

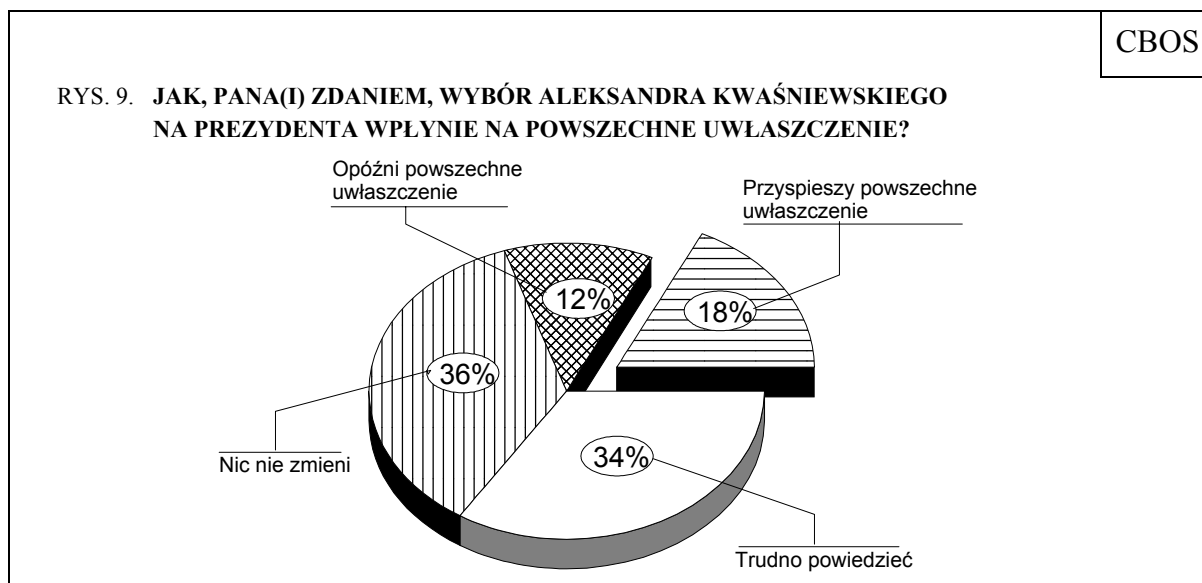
RYS. 7. JAK, PANA(I) ZDANIEM, WYBÓR ALEKSANDRA KWAŚNIEWSKIEGO NA PREZYDENTA WPŁYNIJE NA POZIOM INFLACJI?

CBOS

RYS. 8. JAK, PANA(I) ZDANIEM, WYBÓR ALEKSANDRA KWAŚNIEWSKIEGO NA PREZYDENTA WPŁYNIJE NA PRYWATYZACJĘ?

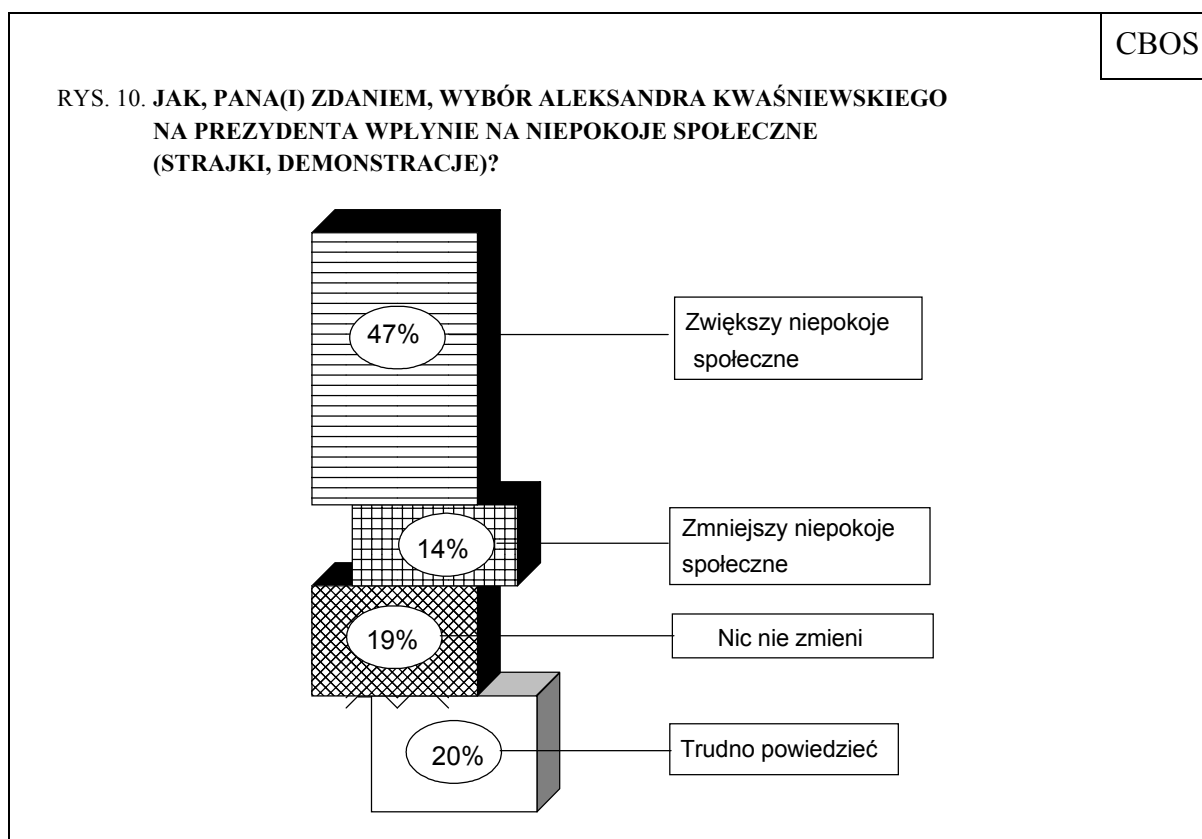

Zmniejszenia inflacji i przyspieszenia prywatyzacji spodziewają się przede wszystkim respondenci sytuujący się po lewej stronie sceny politycznej (odpowiednio: 45% i 38%), robotnicy niewykwalifikowani (37% i 35%), a także wyborcy prezydenta-elekta (42% i 38%) oraz osoby deklarujące zamiar poparcia w najbliższych wyborach do parlamentu SLD (50% i 43%), PSL (44% i 29%), UP (38% i 34%). Zwiększenia inflacji i opóźnienia prywatyzacji obawiają się natomiast najczęściej potencjalni wyborcy BBWR (odpowiednio: 37% i 36%), osoby deklarujące prawicowe poglądy polityczne (28% i 23%), legitymujące się wyższym wykształceniem (23% i 17%), prywatni przedsiębiorcy (22% i 16%), przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (21% i 17%).

Przyspieszenia powszechnego uwłaszczenia - po wyborze Aleksandra Kwaśniewskiego na prezydenta - spodziewają się najczęściej pracownicy fizyczno-umysłowi (29%) i umysłowi niższego szczebla (27%). Obawy, że proces ten może zostać opóźniony wyrażają natomiast najczęściej osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek (16%) oraz robotnicy wykwalifikowani (15%). Opinie w tej kwestii związane są także z reprezentowaną przez ankietowanych orientacją polityczną. Na przyspieszenie powszechnego uwłaszczenia obywateli najczęściej wskazują wyborcy Aleksandra Kwaśniewskiego (27%), osoby deklarujące

lewicowe poglądy (25%) oraz potencjalni wyborcy SLD (36%) i UP (26%). Negatywne prognozy w tej kwestii formułują natomiast najczęściej osoby identyfikujące się z prawicą (23%), badani, którzy w II turze wyborów poparli Lecha Wałęsę (22%), a w wyborach parlamentarnych zamierzają głosować na partie prawicy pozaparlamentarnej (26%).

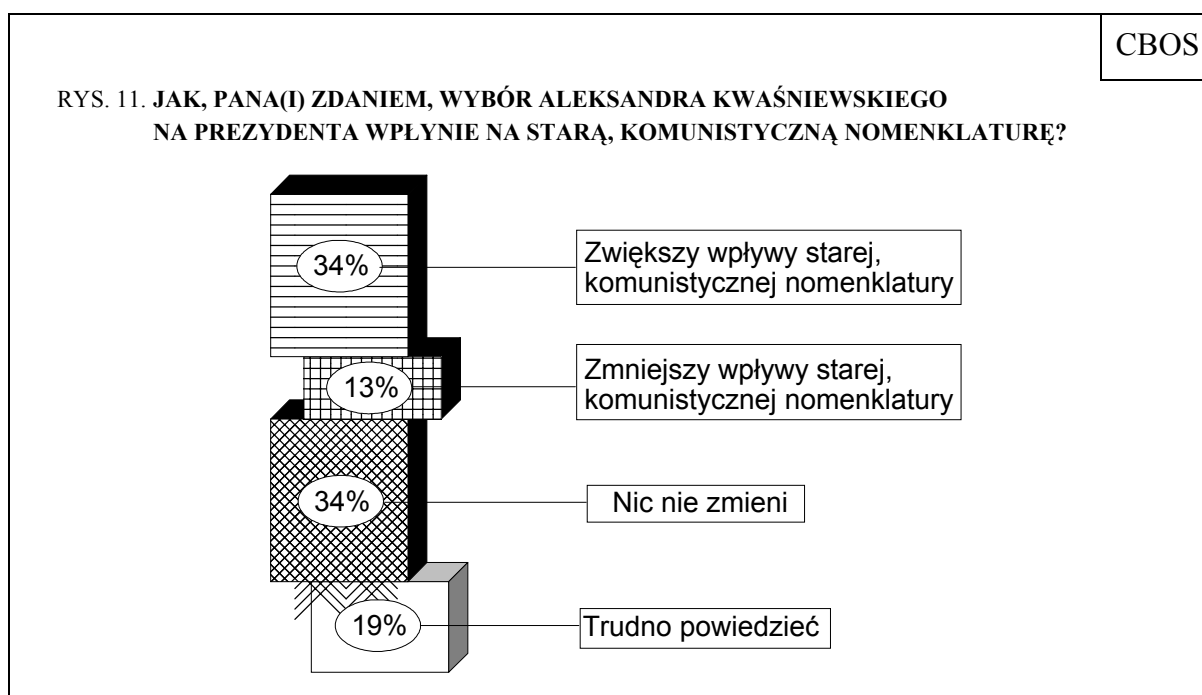
Pojawiły się opinie, iż wybór Kwaśniewskiego na urząd prezydenta może spowodować wzrost **napięcia społecznego**, już w dniu jego zaprzysiężenia zapowiadane są demonstracje. Zwiększenie niepokoju społecznego przewiduje blisko połowa ankietowanych, natomiast co siódmy pytany spodziewa się ich zmniejszenia.

Wzrostu niepokoju społecznego z powodu wyboru Aleksandra Kwaśniewskiego na prezydenta spodziewają się przede wszystkim respondenci deklarujący prawicowe poglądy polityczne (66%), potencjalni wyborcy partii prawicy pozaparlamentarnej (75%), KPN (74%), NSZZ "Solidarność" (65%) oraz BBWR (63%), a także ankietowani, którzy w II turze wyborów

prezydenckich poparli Lecha Wałęsę (64%). Niebezpieczeństwo niepokojów dostrzegają również osoby z wyższym wykształceniem (64%) oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (63%).

W wielu środowiskach polityczny rodowód Aleksandra Kwaśniewskiego wywołuje zaniepokojenie, że jego zwycięstwo w wyborach prezydenckich oznacza powrót do władzy elit PRL, **zwiększenie wpływów dawnej komunistycznej nomenklatury**. Obawy te podziela tylko jedna trzecia ankietowanych. Wśród pozostałych dominuje pogląd, że elekcja Kwaśniewskiego nic w tej kwestii nie zmienia.

Zwiększenia wpływu dawnej komunistycznej nomenklatury obawiają się przede wszystkim reprezentanci potencjalnych elektoratów KPN (82%), BBWR (67%) i NSZZ "Solidarność" (63%), a także osoby identyfikujące się z prawą stroną sceny politycznej (65%) i wyborcy Lecha Wałęsy (63%). Obawy te rosną także wraz z poziomem zamożności i wykształcenia respondentów.

Kto zyska, a kto straci za prezydentury Aleksandra Kwaśniewskiego?

Jak już wspomniano, głównym wyzwaniem stojącym przed Aleksandrem Kwaśniewskim jest - w opinii badanych - poprawa warunków życia różnych grup społecznych (przede wszystkim bezrobotnych, młodzieży i emerytów).

Większość społeczeństwa wyraża pogląd, że wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wpłynie na polepszenie sytuacji ludzi młodych, bezrobotnych oraz zatrudnionych w sferze budżetowej (nauczycieli, pracowników służby zdrowia, urzędników). Znaczna część badanych zaliczyła też do grup, które zyskają dzięki nowemu prezydentowi, ludzi biednych, robotników, emerytów, rolników i rencistów. Widać więc, że elekcja Aleksandra Kwaśniewskiego rozbudziła nadzieje na poprawę losu przede wszystkim tych grup społecznych, które albo straciły na transformacji, albo nie umieją się odnaleźć w gospodarce rynkowej.

Jako grupę, której sytuacja w wyniku zmiany na stanowisku prezydenta ulegnie pogorszeniu, najczęściej wskazywano ludzi związanych z "Solidarnością". Natomiast nie będzie miało to wpływu - zdaniem większości ankietowanych - na sytuację mniejszości narodowych.

Trzeba tu podkreślić, że poprawy sytuacji własnej grupy społecznej, ze względu na objęcie urzędu prezydenta przez Aleksandra Kwaśniewskiego, najczęściej oczekują ludzie młodzi (uczniowie i studenci - 77%, badani w wieku do 24 roku życia - 68%), bezrobotni (64%) i robotnicy niewykwalifikowani (63%).

Prognozy ankietowanych co do wpływu elekcji Aleksandra Kwaśniewskiego na zmianę sytuacji różnych grup społecznych są związane z deklarowanymi przez nich poglądami politycznymi. Respondenci identyfikujący się z lewicą częściej niż inni przewidują polepszenie się sytuacji ludzi młodych (82%), bezrobotnych (73%), ludzi biednych (70%), robotników (68%), pracowników sfery budżetowej (68%), emerytów (64%), rencistów (64%), rolników (63%), ludzi starych (61%), inteligencji (53%) i mniejszości narodowych (24%). Osoby

sytuujące się na prawicy politycznej obawiają się natomiast pogorszenia położenia większości grup społecznych, a zwłaszcza osób związanych z "Solidarnością" (51%), prognozują natomiast poprawę sytuacji ludzi związanych z byłą PZPR (65%).

Tabela 1 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wpłynie na polepszenie, pogorszenie czy też nie będzie miał wpływu na sytuację:				
	Polepszenie	Pogorszenie	W ogóle nie wpłynie	Trudno powiedzieć
- ludzi młodych	62	4	22	12
- bezrobotnych	55	7	27	11
- zatrudnionych w sferze budżetowej (nauczycieli, pracowników służby zdrowia, urzędników)	53	4	29	14
- ludzi biednych	49	7	30	14
- robotników	47	7	32	14
- emerytów	46	11	30	13
- rolników	46	7	30	17
- rencistów	45	11	31	13
- inteligencji - ludzi z wyższym wykształceniem	41	5	36	18
- ludzi związanych z byłą PZPR	41	3	38	18
- ludzi takich jak Pan(i)	40	11	34	15
- ludzi starych	39	10	38	13
- prywatnych przedsiębiorców	29	15	38	18
- ludzi bogatych	27	13	45	15
- mniejszości narodowych	16	4	56	24
- ludzi związanych z „Solidarnością ”	9	32	41	18

Opinie w tej kwestii różnicują także opcje polityczne wyrażone przez badanych w II turze wyborów prezydenckich. Elektorat Aleksandra Kwaśniewskiego w większości

spodziewa się polepszenia sytuacji ludzi młodych (85%), bezrobotnych (76%), ludzi biednych (74%), pracowników sfery budżetowej (72%), robotników (69%), rolników (68%), emerytów (67%), rencistów (67%), ludzi starych (62%) i inteligencji (55%). Wyborcy Lecha Wałęsy wskazują natomiast na poprawę sytuacji osób związanych z byłą PZPR (64%), a pogorszenie się położenia ludzi związanych z "Solidarnością" (50%).

Warto też zwrócić uwagę, iż dwie piąte ankietowanych wyraża przekonanie, iż wybór Aleksandra Kwaśniewskiego na prezydenta wpłynie na polepszenie sytuacji *ludzi takich jak oni*. Spodziewają się tego przede wszystkim uczniowie i studenci (70%), robotnicy niewykwalifikowani (64%), osoby, które nie ukończyły jeszcze 25 lat (61%), bezrobotni (58%), a także potencjalne elektoraty SLD (64%) i PSL (62%). Jedna dziesiąta badanych oczekuje pogorszenia się sytuacji. Wybór Aleksandra Kwaśniewskiego budzi największe obawy wśród badanych, którzy w następnych wyborach parlamentarnych chcieliby poprzeć ZChN (40%), partie prawicowe nie mające obecnie swych przedstawicieli w parlamencie (37%) oraz KPN (36%), a także wśród osób kilka razy w tygodniu uczestniczących w praktykach religijnych (30%).

Warto też zauważyć, że dwie trzecie ankietowanych, którzy głosowali na Aleksandra Kwaśniewskiego, spodziewa się w wyniku prezydentury Aleksandra Kwaśniewskiego poprawy sytuacji ludzi im podobnych, natomiast jedna piąta elektoratu Lecha Wałęsy obawia się pogorszenia położenia ludzi takich jak oni (tab. 2).

Tabela 2

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wpłynie na polepszenie, pogorszenie czy też nie będzie miał wpływu na sytuację ludzi takich jak Pan(i)?	W II turze wyborów głosowali na:	
	Aleksandra Kwaśniewskiego	Lecha Wałęsę
Wpłynie na polepszenie	67	16
Wpłynie na pogorszenie	2	22
W ogóle nie wpłynie	23	46
Trudno powiedzieć	8	16

Zmiana na stanowisku głowy państwa rozbudziła nadzieje społeczeństwa na poprawę w wielu dziedzinach życia i polepszenie sytuacji różnych grup społecznych. Można to zapewne wiązać przede wszystkim z obietnicami wyborczymi nowego prezydenta. Niebagatelną rolę odgrywa także fakt, że oprócz zmiany osoby mamy do czynienia ze zmianą formacji, z której wywodzi się głowa państwa. Wielu osobom może się to kojarzyć z radykalnym przełomem w wielu kwestiach, zwłaszcza tych, w których sytuacja postrzegana jest jako tak zła (bezrobocie, budownictwo mieszkaniowe), że nie może się już pogorszyć.

Wydaje się jednak, że nowy prezydent znajduje się w trudnej sytuacji. Jego elekcja rozbudziła duże nadzieje na poprawę, zwłaszcza wśród tych grup, które nie potrafiły odnaleźć się w zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej. Społeczne nadzieje wiążą się jednak przede wszystkim z kwestiami, na które prezydent ma małą możliwość wpływu. Z drugiej strony należy pamiętać o - wyrażanych przez respondentów wywodzących się ze środowisk opozycyjnych wobec rządzącej lewicy - obawach przed wykorzystywaniem zwycięstwa w wyborach prezydenckich do odwetu politycznego (powrót komunistycznej nomenklatury, pogorszenie się sytuacji ludzi związanych z "Solidarnością" i Kościołem).

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Jak, Pana(i) zdaniem, wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wpłynie na pozycję Polski w świecie?

	(%)				
	Umocni ją	Osłabi ją	Nie zmieni jej	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	17	38	13	1172
Płeć					
Mężczyźni	34	18	38	10	553
Kobiety	31	15	38	16	619
Wiek					
do 24 lat	34	16	38	12	160
25-34	32	16	44	8	208
35-44	33	15	41	12	260
45-54	31	16	42	11	197
55-64	32	19	33	16	155
65 lat i więcej	32	20	29	20	192
Miejsce zamieszkania					
Wieś	34	14	36	16	438
Miasto do 20 tys.	45	13	29	13	139
od 21 do 100 tys.	34	16	40	11	219
101-500 tys.	29	20	40	11	243
501 tys. i więcej mieszk.	19	22	51	8	131
Region					
Północny	38	16	36	10	155
Zachodni	38	14	41	7	121
Środkowozachodni	36	19	34	11	175
Środkowy	32	16	44	8	202
Wschodni	30	18	30	22	138
Południowo-wschodni	24	14	42	20	174
Południowo-zachodni	30	18	39	12	206
Wykształcenie					
Podstawowe	33	14	32	20	394
Zasadnicze zawodowe	37	13	40	10	340
Średnie	31	21	39	9	356
Wyższe	13	23	57	7	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	18	23	52	7	74
Prac. umysł. niż. szczebla	34	14	40	12	108
Pracownicy fiz. - umysł.	33	13	46	7	50
Robotnicy wykwalifikowani	33	14	45	9	147
Robotnicy niewykwalifik.	39	16	37	8	56
Rolnicy	34	20	25	20	78
Prywatni przedsiębiorcy	37	22	37	3	61
Bierni zawodowo					
Renciści	28	18	32	22	166
Emeryci	33	18	32	16	199
Uczniowie i studenci	26	18	41	15	55
Bezrobotni	31	11	45	12	116
Gospodynie domowe i inni	45	13	36	7	60
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	31	17	43	8	121
Sektor państwowy	33	14	43	10	127
Sektor prywatny	30	18	44	8	226
Spółdzielczość	33	17	36	14	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	37	17	31	15	206
125 - 199	29	13	45	13	128
200 - 274	31	16	40	13	319
275 - 324	28	24	36	12	155
325 i powyżej	34	15	42	9	303
Ocena własnych war. mater.					
Źle	34	14	37	15	367
Średnie	29	18	39	13	543
Dobre	37	16	38	9	259
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	17	38	33	12	86
Raz w tygodniu	31	17	37	15	647
Kilka razy w roku	38	12	41	10	319
W ogóle nie uczestniczy	36	12	44	9	119
Poglądy polityczne					
Lewica	62	7	27	5	226
Centrum	35	10	45	10	335
Prawica	11	35	44	10	358
Trudno powiedzieć	32	8	32	27	251

Tabela 2. Jak, Pana(i) zdaniem, wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wpłynie na przyjęcie Polski do NATO? 1 - Zwiększy szanse Polski na przyjęcie do NATO; 2 - zmniejszy szanse Polski na przyjęcie do NATO; 3 - nie zmieni szans Polski na przyjęcie do NATO

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	22	20	42	16	1169
Płeć					
Mężczyźni	21	23	46	10	553
Kobiety	23	18	38	21	616
Wiek					
do 24 lat	25	23	39	13	160
25-34	17	21	51	11	208
35-44	24	16	46	14	260
45-54	22	20	44	15	197
55-64	24	22	37	17	155
65 lat i więcej	21	21	31	26	190
Miejsce zamieszkania					
Wieś	25	18	39	18	436
Miasto do 20 tys.	28	15	36	21	139
od 21 do 100 tys.	19	17	49	16	219
101-500 tys.	20	28	38	15	243
501 tys.i więcej mieszk.	15	25	53	7	131
Region					
Północny	22	16	44	18	155
Zachodni	24	13	51	12	121
Środkowo-zachodni	22	24	40	13	175
Środkowy	22	18	47	12	202
Wschodni	18	24	31	28	135
Południowo-wschodni	22	16	42	21	174
Południowo-zachodni	22	28	39	11	206
Wykształcenie					
Podstawowe	24	18	33	24	391
Zasadnicze zawodowe	23	21	42	14	340
Średnie	21	21	47	11	356
Wyższe	7	24	64	4	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	12	20	58	9	74
Prac.umysł.niż.szczebla	16	15	59	11	108
Pracownicy fiz.- umysł.	22	19	52	7	50
Robotnicy wykwalifikowani	15	24	47	13	147
Robotnicy niewykwalifik.	34	18	37	10	56
Rolnicy	26	23	32	18	78
Prywatni przedsiębiorcy	21	29	43	8	61
Bierni zawodowo					
Renciści	22	22	33	23	164
Emeryci	24	22	31	22	199
Uczniowie i studenci	35	9	44	13	55
Bezrobotni	25	17	45	13	116
Gospodynie domowe i inni	18	17	39	25	60
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	20	17	49	14	121
Sektor państwowy	18	18	53	11	127
Sektor prywatny	18	26	47	9	226
Spółdzielczość	12	23	49	16	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	22	21	37	20	204
125 - 199	21	16	45	17	128
200 - 274	23	20	42	16	319
275 - 324	23	23	36	18	155
325 i powyżej	19	22	49	10	303
Ocena własnych war. mater.					
Złe	21	19	40	20	364
Średnie	21	23	41	16	543
Dobre	25	16	47	11	259
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	10	31	34	24	86
Raz w tygodniu	21	23	39	18	645
Kilka razy w roku	26	14	49	11	319
W ogóle nie uczestniczy	25	12	46	16	119
Poglądy polityczne					
Lewica	40	7	45	9	226
Centrum	26	11	50	13	335
Prawica	7	42	39	12	358
Trudno powiedzieć	21	14	32	32	248

Tabela 3. Jak, Pana(i) zdaniem, wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wpłynie na budownictwo mieszkaniowe?

(%)

	Zwiększy	Zmniejszy	Nic nie zmieni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	41	2	41	16	1172
Płeć					
Mężczyźni	42	3	43	12	553
Kobiety	40	2	39	20	619
Wiek					
do 24 lat	41	0	42	17	160
25-34	41	3	44	12	208
35-44	37	2	46	14	260
45-54	44	3	42	12	197
55-64	45	3	35	17	155
65 lat i więcej	37	4	32	28	192
Miejsce zamieszkania					
Wieś	43	2	37	18	438
Miasto do 20 tys.	41	6	35	18	139
od 21 do 100 tys.	39	1	44	16	219
101-500 tys.	40	3	43	15	244
501 tys. i więcej mieszk.	37	2	50	11	131
Region					
Północny	42	3	38	16	156
Zachodni	49	0	35	15	121
Środkowo-zachodni	46	2	40	12	175
Środkowy	41	3	40	16	202
Wschodni	42	1	34	23	138
Południowo-wschodni	36	4	42	18	174
Południowo-zachodni	32	2	50	15	206
Wykształcenie					
Podstawowe	41	3	33	22	394
Zasadnicze zawodowe	41	3	42	14	340
Średnie	42	2	43	13	357
Wyższe	26	1	58	15	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	28	1	63	8	74
Prac. umysł. niż. szczebla	47	1	44	9	108
Pracownicy fiz.- umysł.	52	4	36	9	50
Robotnicy wykwalifikowani	40	4	46	10	147
Robotnicy niewykwalifik.	51	3	25	21	56
Rolnicy	46	0	38	16	78
Prywatni przedsiębiorcy	40	1	45	15	61
Bierni zawodowo					
Renciści	41	3	34	21	167
Emeryci	35	4	36	26	199
Uczniowie i studenci	44	1	38	17	55
Bezrobotni	37	3	49	11	116
Gospodynie domowe i inni	40	2	35	23	60
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	46	2	41	10	121
Sektor państwowy	42	2	43	13	127
Sektor prywatny	41	3	46	10	226
Spółdzielczość	40	0	44	16	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	42	3	38	16	206
125 - 199	40	1	39	21	128
200 - 274	41	3	42	15	319
275 - 324	37	2	43	17	155
325 i powyżej	40	3	43	13	303
Ocena własnych war. mater.					
Złe	37	3	39	22	367
Średnie	41	3	41	16	543
Dobre	45	2	43	10	260
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	22	3	59	16	86
Raz w tygodniu	41	3	39	17	648
Kilka razy w roku	45	2	41	13	319
W ogóle nie uczestniczy	41	3	36	20	119
Poglądy polityczne					
Lewica	60	1	29	10	226
Centrum	50	1	36	13	335
Prawica	19	6	63	12	359
Trudno powiedzieć	41	2	25	31	251

Tabela 4. Jak, Pana(i) zdaniem, wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wpłynie na reformę systemu ubezpieczeń społecznych?

(%)

	Przyspieszy	Opóźni	Nic nie zmieni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	3	27	24	1172
Płeć					
Mężczyźni	48	4	28	21	553
Kobiety	43	3	27	26	619
Wiek					
do 24 lat	33	2	38	27	160
25-34	53	3	27	17	208
35-44	50	3	28	19	260
45-54	45	3	26	26	197
55-64	53	5	22	19	155
65 lat i więcej	35	4	24	37	192
Miejsce zamieszkania					
Wieś	41	4	29	27	438
Miasto do 20 tys.	52	3	20	25	139
od 21 do 100 tys.	49	3	27	22	219
101-500 tys.	46	2	28	24	244
501 tys. i więcej mieszk.	48	4	34	15	131
Region					
Północny	47	2	24	26	156
Zachodni	48	5	24	23	121
Środkowozachodni	54	4	22	21	175
Środkowy	46	5	30	20	202
Wschodni	31	4	29	36	138
Południowo-wschodni	45	1	28	26	174
Południowo-zachodni	46	3	33	18	206
Wykształcenie					
Podstawowe	35	4	26	35	394
Zasadnicze zawodowe	47	1	30	21	340
Średnie	54	5	27	15	357
Wyższe	52	2	28	18	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	57	3	27	13	74
Prac. umysł. niż. szczebla	50	4	29	17	108
Pracownicy fiz. - umysł.	46	5	20	29	50
Robotnicy wykwalifikowani	52	2	27	20	147
Robotnicy niewykwalifik.	51	0	30	19	56
Rolnicy	42	3	28	27	78
Prywatni przedsiębiorcy	67	0	23	10	61
Bierni zawodowo					
Renciści	39	2	25	34	167
Emeryci	41	7	25	27	199
Uczniowie i studenci	37	0	41	23	55
Bezrobotni	39	3	33	24	116
Gospodynie domowe i inni	41	3	25	30	60
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	44	1	37	17	121
Sektor państwowy	55	3	20	22	127
Sektor prywatny	57	2	25	16	226
Spółdzielczość	51	6	29	14	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	38	2	29	32	206
125 - 199	33	4	30	33	128
200 - 274	47	4	28	21	319
275 - 324	50	2	30	18	155
325 i powyżej	53	4	24	19	303
Ocena własnych war. mater.					
Złe	43	3	24	31	367
Średnie	45	4	30	21	543
Dobre	51	3	28	18	260
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	30	2	41	27	86
Raz w tygodniu	45	4	27	25	648
Kilka razy w roku	49	2	28	21	319
W ogóle nie uczestniczy	52	6	20	22	119
Poglądy polityczne					
Lewica	66	4	19	12	226
Centrum	54	2	23	21	335
Prawica	33	5	43	20	359
Trudno powiedzieć	35	3	19	42	251

Tabela 5. Jak, Pana(i) zdaniem, wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wpłynie na prywatyzację?

	(%)				
	Przys- pieszy	Opóźni	Nic nie zmieni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	13	38	22	1172
Płeć					
Mężczyźni	26	15	41	17	553
Kobiety	29	11	34	26	619
Wiek					
do 24 lat	29	13	45	14	160
25-34	30	16	37	17	208
35-44	33	12	39	16	260
45-54	32	12	30	25	197
55-64	26	11	43	20	155
65 lat i więcej	15	12	33	41	192
Miejsce zamieszkania					
Wieś	25	14	39	23	438
Miasto do 20 tys.	23	12	40	26	139
od 21 do 100 tys.	29	14	35	22	219
101-500 tys.	29	12	36	23	244
501 tys.i więcej mieszk.	38	10	38	14	131
Region					
Północny	29	8	42	22	156
Zachodni	26	18	39	17	121
Środkowozachodni	35	10	36	19	175
Środkowy	27	10	39	24	202
Wschodni	24	20	26	30	138
Południowo-wschodni	27	8	39	26	174
Południowo-zachodni	25	17	40	18	206
Wykształcenie					
Podstawowe	23	11	34	32	394
Zasadnicze zawodowe	29	15	39	18	340
Średnie	32	11	39	17	357
Wyższe	25	17	42	16	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	25	17	47	11	74
Prac.umysł.niż.szczebla	35	13	32	19	108
Pracownicy fiz.- umysł.	31	10	44	14	50
Robotnicy wykwalifikowani	28	11	46	15	147
Robotnicy niewykwalifik.	35	9	34	22	56
Rolnicy	30	14	33	24	78
Prywatni przedsiębiorcy	34	16	31	19	61
Bierni zawodowo					
Renciści	19	12	37	32	167
Emeryci	20	11	34	34	199
Uczniowie i studenci	32	6	47	14	55
Bezrobotni	31	18	36	14	116
Gospodynie domowe i inni	36	12	30	22	60
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	31	15	36	18	121
Sektor państwowy	34	11	32	22	127
Sektor prywatny	30	14	43	12	226
Spółdzielczość	16	3	61	20	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	28	14	35	23	206
125 - 199	16	14	46	25	128
200 - 274	30	12	38	20	319
275 - 324	30	9	36	24	155
325 i powyżej	30	13	38	19	303
Ocena własnych war. mater.					
Złe	26	12	33	29	367
Średnie	26	12	40	22	543
Dobre	33	15	38	14	260
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	16	15	45	24	86
Raz w tygodniu	26	13	37	24	648
Kilka razy w roku	32	11	37	19	319
W ogóle nie uczestniczy	32	12	36	20	119
Poglądy polityczne					
Lewica	38	8	41	12	226
Centrum	33	11	38	18	335
Prawica	21	23	37	19	359
Trudno powiedzieć	21	5	33	41	251

Tabela 6. Jak, Pana(i) zdaniem, wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wpłynie na **niepokoje społeczne** (strajki, demonstracje)?

(%)

	Zwiększy je	Zmniejszy	Nic się nie zmieni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	47	15	19	20	1172
Płeć					
Mężczyźni	50	13	20	17	553
Kobiety	44	16	17	23	619
Wiek					
do 24 lat	53	13	19	14	160
25-34	50	12	19	18	208
35-44	45	14	24	17	260
45-54	50	13	14	22	197
55-64	45	21	14	20	155
65 lat i więcej	39	15	18	28	192
Miejsce zamieszkania					
Wieś	45	18	14	23	438
Miasto do 20 tys.	40	22	22	17	139
od 21 do 100 tys.	47	12	21	20	219
101-500 tys.	50	11	20	19	244
501 tys. i więcej mieszk.	53	6	25	16	131
Region					
Północny	44	22	15	19	156
Zachodni	49	22	17	13	121
Środkowozachodni	49	8	20	23	175
Środkowy	50	13	19	18	202
Wschodni	33	19	19	23	138
Południowo-wschodni	48	9	19	23	174
Południowo-zachodni	51	13	20	16	206
Wykształcenie					
Podstawowe	40	18	17	25	394
Zasadnicze zawodowe	46	14	21	19	340
Średnie	52	13	18	17	357
Wyższe	64	8	19	9	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	63	7	21	8	74
Prac. umysł. niż. szczebla	60	7	19	14	108
Pracownicy fiz.- umysł.	47	12	25	16	50
Robotnicy wykwalifikowani	50	15	21	14	147
Robotnicy niewykwalifik.	32	20	25	23	56
Rolnicy	54	12	15	19	78
Prywatni przedsiębiorcy	47	10	16	26	61
Bierni zawodowo					
Renciści	38	15	18	29	167
Emeryci	43	19	15	23	199
Uczniowie i studenci	48	13	21	18	55
Bezrobotni	44	18	18	20	116
Gospodynie domowe i inni	46	17	14	23	60
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	49	18	20	14	121
Sektor państwowy	52	9	22	16	127
Sektor prywatny	51	11	23	15	226
Spółdzielczość	41	19	17	24	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	38	18	13	30	206
125 - 199	40	16	23	21	128
200 - 274	46	15	20	19	319
275 - 324	55	15	15	15	155
325 i powyżej	51	12	22	14	303
Ocena własnych war. mater.					
Złe	39	18	17	25	367
Średnie	51	13	18	19	543
Dobre	50	13	22	15	260
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	55	14	14	18	86
Raz w tygodniu	47	15	17	22	648
Kilka razy w roku	46	15	23	16	319
W ogóle nie uczestniczy	44	15	20	21	119
Poglądy polityczne					
Lewica	36	22	27	15	226
Centrum	46	18	16	19	335
Prawica	66	5	14	14	359
Trudno powiedzieć	30	16	20	34	251

Tabela 7. Jak, Pana(i) zdaniem, wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wpłynie na starą, komunistyczną nomenklaturę?

(%)

	Zwiększy jej wpływ	Zmniejszy jej wpływ	Nic nie zmieni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	13	34	19	1172
Płeć					
Mężczyźni	39	15	32	14	553
Kobiety	30	12	35	23	619
Wiek					
do 24 lat	36	11	39	14	160
25-34	41	9	37	13	208
35-44	31	16	37	16	260
45-54	37	15	32	16	197
55-64	28	18	30	23	155
65 lat i więcej	31	10	27	33	192
Miejsce zamieszkania					
Wieś	29	13	35	24	438
Miasto do 20 tys.	27	18	34	22	139
od 21 do 100 tys.	34	15	32	18	219
101-500 tys.	41	13	30	17	244
501 tys. i więcej mieszk.	45	8	39	7	131
Region					
Północny	30	15	38	17	156
Zachodni	26	19	41	13	121
Środkowo-zachodni	32	11	39	18	175
Środkowy	39	11	35	15	202
Wschodni	30	11	29	30	138
Południowo-wschodni	37	12	28	24	174
Południowo-zachodni	39	16	28	17	206
Wykształcenie					
Podstawowe	26	13	32	30	394
Zasadnicze zawodowe	34	16	36	14	340
Średnie	39	12	36	13	357
Wyższe	54	11	20	15	82
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	47	16	19	18	74
Prac. umysł. niż. szczebla	45	8	37	11	108
Pracownicy fiz.- umysł.	31	10	44	15	50
Robotnicy wykwalifikowani	41	15	33	11	147
Robotnicy niewykwalifik.	21	22	43	14	56
Rolnicy	27	14	39	21	78
Prywatni przedsiębiorcy	40	11	32	17	61
Bierni zawodowo					
Renciści	31	12	34	23	167
Emeryci	32	13	26	29	199
Uczniowie i studenci	32	12	46	10	55
Bezrobotni	32	12	38	17	116
Gospodynie domowe i inni	22	20	29	30	60
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	40	14	31	15	121
Sektor państwowy	39	16	33	12	127
Sektor prywatny	41	11	37	11	226
Spółdzielczość	30	19	28	23	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	28	12	33	27	206
125 - 199	30	13	36	21	128
200 - 274	30	14	38	17	319
275 - 324	39	13	28	21	155
325 i powyżej	41	15	31	13	303
Ocena własnych war. mater.					
Złe	28	15	34	23	367
Średnie	36	12	34	18	543
Dobre	37	13	32	17	260
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	47	10	19	24	86
Raz w tygodniu	36	12	31	21	648
Kilka razy w roku	27	13	44	16	319
W ogóle nie uczestniczy	30	22	33	15	119
Poglądy polityczne					
Lewica	12	27	49	11	226
Centrum	26	15	39	21	335
Prawica	65	5	19	11	359
Trudno powiedzieć	20	11	34	36	251

Tabela 8. Czy, Pana(i) zdaniem, wybór Aleksandra Kwaśniewskiego wpłynie na polepszenie, pogorszenie czy też nie będzie miał wpływu na sytuację ludzi takich jak Pan(i)? (%)

	Polepszenie	Pogorszenie	Bez wpływu	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	11	34	15	1171
Płeć					
Mężczyźni	41	11	35	12	553
Kobiety	40	10	33	17	619
Wiek					
do 24 lat	61	8	18	13	160
25-34	41	11	31	17	208
35-44	43	8	36	12	260
45-54	31	10	44	15	197
55-64	35	16	36	13	155
65 lat i więcej	32	13	38	17	191
Miejsce zamieszkania					
Wieś	40	11	31	18	438
Miasto do 20 tys.	47	10	31	12	139
od 21 do 100 tys.	47	9	33	11	218
101-500 tys.	38	8	36	18	243
501 tys. i więcej mieszk.	31	18	46	5	131
Region					
Północny	42	10	32	16	155
Zachodni	49	9	34	7	121
Środkowozachodni	49	6	32	12	175
Środkowy	39	10	37	14	202
Wschodni	35	9	38	18	138
Południowo-wschodni	33	13	41	12	174
Południowo-zachodni	38	15	27	21	206
Wykształcenie					
Podstawowe	41	9	33	17	394
Zasadnicze zawodowe	47	9	28	16	340
Średnie	38	13	37	12	356
Wyższe	23	14	56	7	81
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	26	17	51	6	74
Prac. umysł. niż. szczebla	39	9	43	8	108
Pracownicy fiz.- umysł.	46	3	27	24	50
Robotnicy wykwalifikowani	40	9	33	18	147
Robotnicy niewykwalifik.	64	1	17	18	56
Rolnicy	36	9	42	12	78
Prywatni przedsiębiorcy	21	10	55	14	61
Bierni zawodowo					
Renciści	30	15	40	15	166
Emeryci	35	16	31	18	199
Uczniowie i studenci	70	4	13	13	55
Bezrobotni	58	8	24	11	116
Gospodynie domowe i inni	44	11	29	17	60
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	39	14	34	12	121
Sektor państwowy	41	4	42	13	127
Sektor prywatny	37	9	39	14	226
Spółdzielczość	39	10	26	25	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	45	11	25	19	206
125 - 199	44	9	32	15	128
200 - 274	42	9	33	16	318
275 - 324	38	14	38	10	155
325 i powyżej	36	11	42	11	303
Ocena własnych war. mater.					
Złe	41	12	31	17	366
Średnie	39	11	34	16	543
Dobre	43	9	39	9	260
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	24	30	37	9	86
Raz w tygodniu	39	11	33	16	647
Kilka razy w roku	45	7	34	15	319
W ogóle nie uczestniczy	45	5	39	10	118
Poglądy polityczne					
Lewica	64	3	25	8	226
Centrum	50	6	32	12	334
Prawica	19	23	46	12	359
Trudno powiedzieć	37	6	29	28	250